

Straatkinderen

*slapen op stenen,
eten uit vuilnisbakken*

**100 miljoen
straatkinderen**

**zonder huis
zonder school
zonder gezond eten
zonder liefde**

zonder hoop ...

- 1 Inleiding**
- 2 Het verhaal van Deum Sophana**
- 3 Straatkinderen - de feiten op een rijtje**
- 4 Hoe komen kinderen op straat terecht?**
- 5 Het leven op straat**
- 6 Verdragen**
- 7 Wat doet World Vision?**
- 8 Kom in actie!**
- 9 Handige (web)adressen**
- 10 Ideeën voor leraren**

I - INLEIDING

Stel je voor...

Je woont samen met je ouders en 6 broertjes en zusjes in een klein huisje op het platteland. Je vader is alcoholist en het weinige geld dat hij verdient, geeft hij uit aan drank. Omdat jij en je familie toch geld nodig hebben om van te leven, besluit je naar de grote stad te trekken, in de hoop daar werk te kunnen vinden. Een baan vindt je niet, maar je moet toch ergens van leven, dus je probeert wat geld te verdienen met schoenpoetsen, bedelen, stelen en auto's wassen. Als je een meisje bent, kom je hoogstwaarschijnlijk in de prostitutie terecht. Elke dag heb je honger, je slaapt met één oog open omdat je elk moment weggejaagd of vermoord kunt worden. Alsof dat allemaal niet erg genoeg is, heb je grote kans om longontsteking, hepatitis, tuberculose of Aids op te lopen.

Dit is de realiteit voor veel kinderen in ontwikkelingslanden. Deum Sophana uit Cambodja was zo 'n kind. Hieronder lees je zijn verhaal....

Sophana (in het midden) op het Flevofestival.

2 - HET VERHAAL VAN DEUM SOPHANA

Sophana (in Cambodja zeggen ze je achternaam eerst) woont in Cambodja, in de hoofdstad Phnom Penh. Hij groeit op in Bos Khnor, een dorp honderd kilometer ten noordoosten van Phnom Penh. Zijn ouders en twee broers wonen op een kleine boerderij met twee koeien en proberen van de opbrengsten te leven. Zijn vader Sophorn verdient wat bij als kleine zakenman, maar is verslaafd aan alcohol en mishandelt zijn moeder Tha. Als zijn moeder acht maanden zwanger is van Sophana, loopt zijn vader weg. Sophana's moeder gaat achter hem aan. Tijdens deze zoektocht, op de straten van Phnom Penh, wordt Sophana geboren.

Sophana's moeder moet zonder zijn vader terugkeren naar het dorp. Ze wordt depressief en raakt aan de drank. Omdat hun vader er niet meer is, komt er geen geld meer binnen, en om te kunnen overleven moet Sophana's moeder het land, de boerderij en de dieren verkopen. Zijn twee oudere broers zien het niet meer zitten, en gaan naar de stad. Sophana blijft achter met zijn depressieve moeder. Vanhopig besluit hij zijn broers te gaan zoeken in Phnom Penh. Maar zijn broers vindt hij niet, en dan lukt het hem niet meer om terug naar huis te komen...

In Phnom Penh moet Sophana overleven op de straat. Hij eet uit vuilnisbakken en wordt vaak met een emmer sop

van zijn slaappleeds –de winkelstoep- afgeveegd. Na een tijdje wordt hij opgenomen in een straatbende. De bendelieden dwingen hem om te stelen en te bedelen. Ook geven ze hem vaak drugs, waardoor Sophana verslaafd raakt. Na een paar keer flink in elkaar te zijn geslagen door de politie besluit Sophana de bende te verlaten. Een tijdje gaat het goed, hij krijgt een baantje in de haven, maar om aan zijn drugs te komen gaat hij toch weer terug naar de bende.

Dan krijgt Sophana een longziekte. Hij krijgt hoge koorts en spuugt bloed. Op een avond ligt hij koortsig en uitgeput onder een boom. Daar ziet een oude vrouw hem en neemt hem mee naar het Bamboo Shoot Children's Centre van World Vision. Eerst durft hij daar niet naar binnen te gaan, omdat hij niet gelooft dat ze hem zullen helpen. Als straatkind leer je om volwassenen niet te vertrouwen. Dagenlang hangt hij rond in de buurt van het centrum. Na een paar gesprekken met straatwerkers uit het centrum die zelf ook straatkind geweest zijn, besluit hij het er toch maar op te wagen.

In het straatkinderencentrum gaat het al snel beter met Sophana. Hij krijgt eten en medicijnen. Hij herstelt van zijn ziekte en kickt af van de drugs. Hij mag naar school en na een tijdje kan hij bij een adoptiefamilie geplaatst worden.

Nu zit Sophana op taal- en muziekles en hij werkt 20 uur per week voor World Vision. Hij leert straatkinderen over de gevaren van drugs, over hun rechten en hoe ze beter voor zichzelf kunnen zorgen. Natuurlijk verwijst hij ze ook door naar het straatkinderencentrum. Zijn broers zijn intussen teruggekeerd naar het dorp en zorgen voor zijn moeder, die helaas nog steeds verslaafd is aan alcohol. Sophana wil verder studeren en bij een hulporganisatie gaan werken. Zo hoopt hij zijn familie en vele anderen later te kunnen helpen.

In de zomer van 2002 was Sophana op het Flevofestival in Nederland om aandacht te vragen voor de situatie waarin veel kinderen in Cambodja nog steeds leven.

"Sophana at uit vuilnisbakken"

3 - DE FEITEN OP EEN RIJTJE

- Over de hele wereld leven meer dan 100 miljoen kinderen op straat
- Als je elke seconde één straatkind telt ben je (zonder pauze te nemen!) 3 1/2 jaar bezig
- Ongeveer 120 miljoen kinderen tussen 6 en 11 jaar kunnen nooit naar school
- 3,5 miljoen kinderen overlijden jaarlijks aan ziektes die makkelijk te genezen zijn, zoals verkoudheid of griep
- 1 op de 5 straatkinderen is jonger dan 15 jaar

bron: VN mensenrechtencentrum

4 - HOE KOMEN KINDEREN OP STRAAT TERECHT?

'Mijn vader heeft mijn moeder doodgeslagen op de dag dat ik wegliep. Hij was dronken en sloeg haar, zoals hij altijd deed als hij dronken was, maar deze keer viel ze achterover op haar hoofd, en ze is nooit meer opgestaan. Ik kon alleen maar schreeuwen toen ik haar zag, en heel hard wegrennen. Ik was bang dat hij mij ook zou vermoorden.'

Gabriela, 13 jaar, Guatemala (bron: Casa alianza)

Straatkinderen komen niet zomaar op straat terecht. Vaak zijn er meerdere oorzaken:

1. Mishandeling in het gezin

Veel kinderen vluchten weg van huis omdat ze lichamelijk, psychisch of seksueel mishandeld worden. Ze worden geslagen door hun ouders of stiefouders, ze worden seksueel misbruikt of er is niemand die naar ze omkijkt.

2. Armoede

In ontwikkelingslanden leven veel mensen op het platteland. Ze kunnen niet hun eten kopen bij de supermarkt, zoals wij. Ze moeten zelf hun eten verbouwen. Een lapje grond en een paar koeien moeten voor voldoende eten zorgen om het hele gezin te voeden. Droogte of overstromingen zorgen vaak voor een mislukte oogst, waardoor het kleine beetje dat er wordt verbouwd ook nog verloren gaat. Eén maaltijd per dag van alleen rijst is voor sommige gezinnen heel normaal. Veel mensen vertrekken naar de stad, in de hoop daar een beter leven op te kunnen bouwen. Maar omdat de meeste van hen nooit een opleiding hebben gevolgd, kunnen ze in

**"Ongeveer
120 miljoen
kinderen tussen
6 en 11 jaar
kunnen nooit
naar school"**

Een kind ligt te slapen op de straat in Bogota, de hoofdstad van Colombia. Er leven naar schatting 5000 kinderen op straat in Bogota.

de stad ook geen werk vinden en komen ze terecht in de sloppenwijken. Om te kunnen overleven moeten kinderen op straat aan geld zien te komen.

3. Oorlog en geweld

In tientallen landen op de wereld lijden kinderen door oorlog of geweld. Veel kinderen verliezen op jonge leeftijd hun ouders. Doordat hun ouders worden vermoord, of omdat ze halsoverkop moesten vluchten en daarbij hun ouders kwijtrafen. Deze kinderen hebben geen thuis meer om naar terug te keren, niemand meer om voor ze te zorgen. Werken kunnen ze vaak niet omdat ze te jong zijn en geen opleiding hebben. Dus komen ze op straat terecht, waar ze samen met lotgenootjes moeten zien te overleven.

4. Aids

Aids is wereldwijd een enorm en groeiend probleem. Miljoenen kinderen hebben hun ouders verloren aan deze dodelijke ziekte. Vaak hebben de kinderen zelf ook Aids, omdat ze besmet zijn door hun ouders. Omdat mensen bang zijn voor besmetting, zijn deze kinderen bijna nergens welkom. Er zit voor deze kinderen dan vaak niks anders op dan op straat te gaan leven.

5 - HET LEVEN OP STRAAT

'Eerst bedelde ik om te leven. Toen leerde ik stelen. Als ik een goede dag had, stal ik vijf horloges, en die verkocht ik dan voor 100 lempiras. Ik moest wel stelen, om lijm te kopen, en eten, en wat kleren. Eerst voelde ik me vervelend over het stelen. Maar toen deed ik het gewoon, omdat je wel moet. Ik wilde mijn lichaam niet verkopen.' Rutilio, 16 jaar, Honduras.
(bron: Casa alianza)

Het leven op straat is erg gevaarlijk. Straatkinderen worden gezien als grofvuil, en zo worden ze dan ook behandeld. Als straatkind loop je grote kans om vermoord te worden. Politieagenten sturen zonder reden kinderen naar de gevangenis. Rijke burgers die bang zijn dat al die straatkinderen voor hun winkel klanten weg zullen jagen, huren doodseskaders in om de kinderen te vermoorden. (Doodseskaders zijn groepen (ex)politieagenten en beveiligingsbeambten die nu werken als huurmoordenaars.)

Straatmeisjes hebben het extra zwaar. Ze worden door politieagenten gedwongen om met ze naar bed te gaan. Soms betalen de agenten de meisjes met drugs. Veel meisjes worden gedwongen om als prostituee te werken. De meisjes die als prostituee werken, worden geslagen door hun klanten en gedwongen dingen te doen die ze eigenlijk niet willen. Bovendien lopen ze grote kans om besmet te worden met Aids.

Doordat de omstandigheden waar de straatkinderen in leven niet bepaald schoon zijn, lopen ze grote kans op ziektes. Longontsteking, tuberculose en hepatitis zijn ziektes die veel voorkomen onder straatkinderen. Omdat de kinderen geen geld hebben om naar de dokter te gaan, sterven ze aan de ziektes.

Om hun ellendige omstandigheden een beetje te vergeten gebruiken veel straatkinderen drugs. Ze snuiven lijm, of gebruiken cocaïne of heroïne. Al deze drugs zijn erg gevaarlijk, omdat ze grote schade toebrengen aan de hersenen en het lichaam (nieren, lever, neus). Deze schade kan net meer hersteld worden, en kan er uiteindelijk toe leiden dat het kind eraan sterft. Bovendien zorgen de onhygiënische naalden voor een grote kans op ziektes als Aids.

"Straatkinderen worden als grofvuil behandeld"

Een straatmeisje zoekt naar afval in de sloppenwijken van India.

6 - INTERNATIONALE VERDRAGEN

Op 20 november 1989 heeft de Verenigde Naties het Verdrag voor de Rechten van het Kind vastgesteld. Bijna alle landen hebben getekend, behalve Somalië en de Verenigde Staten. De landen die het verdrag getekend hebben, beloven de rechten van de kinderen te beschermen. Het verdrag van de rechten van het kind bestaat uit 54 artikelen. Ze worden ingedeeld in vier categorieën:

1. Het recht op leven

Kinderen hebben recht op alle basisbehoeften: voedsel, water, onderdak en gezondheidszorg.

2. Het recht op ontwikkeling

Kinderen hebben recht op onderwijs, recht om te spelen, recht op toegang tot informatie en recht op vrijheid van gedachten, geweten en religie.

3. Het recht op bescherming

Kinderen hebben het recht beschermd te worden tegen alle vormen van misbruik, verwaarlozing en uitbuiting.

4. Het recht op vrije meningsuiting

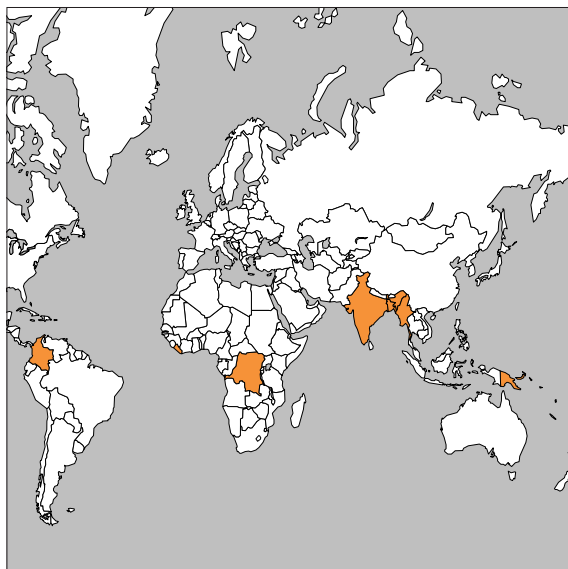
Kinderen hebben het recht om hun ideeën vrij te uiten, recht op zeggenschap in zaken die met hun leven te maken hebben en recht om lid te zijn van organisaties die opkomen voor hun rechten.

Jammer genoeg is de situatie in veel landen die het gedrag hebben ondertekend nog lang niet zoals het zou moeten. Daarom werken World Vision en andere organisaties hard aan een betere toekomst voor de straatkinderen. Voor de complete verklaring van de rechten van het kind kun je kijken op <http://boes.org/un/dutun-b.html> Voor een samenvatting van de verklaring in begrijpelijke taal kun je terecht op www.krb.tmfweb.nl/rechten.htm

7 - WAT DOET WORLD VISION

Om de situatie voor straatkinderen te verbeteren neemt World Vision deel aan verschillende campagnes om de rechten van kinderen te verdedigen. World Vision is bijvoorbeeld medevoorzitter van de 'Global Forum', (www.ngosatunicef.org/About/globalforum.html) een comité van UNICEF, voorzitter van de 'Global Movement for Children' (www.gmfc.org) en de 'Global campaign for education' (www.campaignforeducation.org).

World Vision heeft in Cambodja, Myanmar (vroeger Birma), Liberia, Papua- Nieuw Guinea, India, Congo (Zaire), Colombia en Bangladesh projecten opgezet om straatkinderen verder te helpen.

Sao Sokhom (16) uit Cambodja kleurt een Chinees uithangbord in. Sokhom leefde op straat in Phnom Penh tot hij terechtwam bij het Bamboo Shoot Children's Centre van World Vision. Nu woont hij weer bij zijn familie en leert hij voor schilder.

World Vision

**"ze krijgen
onderdak,
voedsel,
verzorging en
kunnen naar
school"**

PROJECTVOORBEELD

In Cambodja, in de stad Phnom Penh staat het Bamboo Shoot Children's Centre (BSCC). Dit is een straatkinderencentrum, waar de dakloze kinderen opgevangen worden. De straatkinderen krijgen er onderdak, medische verzorging en ze kunnen er naar school.

Op deze school kunnen de kinderen leren voor motor-reparateur, kok, elektricien en kapper. Ze leren lezen en schrijven en krijgen voorlichting over de gevaren van het leven in de straten van Phnom Penh. Het straatkinderencentrum leert de kinderen niet meer van dag tot dag te (over)leven, maar geeft ze nieuwe hoop en mogelijkheden voor de toekomst.

Vanuit het centrum wordt gekeken of het mogelijk is voor de kinderen om weer in een gezin te gaan wonen. Er wordt gezocht naar familieleden, of er wordt gekeken naar een pleeggezin. In 2000 konden er 126 kinderen terug naar hun ouders worden gebracht.

Naast de kinderen die in het centrum wonen is er nog een grote groep straatkinderen die af en toe gebruik maakt van wc's en douches, maar die niet blijven. Deze straatkinderen krijgen ook medische hulp. Dat is wel nodig, want veel kinderen hebben last van koorts, diarree en huidproblemen.

In het straatkinderencentrum is ook een Trauma Herstel Centrum opgezet waar kinderen kunnen herstellen van hun psychische en lichamelijke klachten. Hier worden de kinderen ook getest op Aids. Helaas zijn er altijd kinderen bij die besmet zijn... Deze kinderen worden zo goed mogelijk behandeld.

8 - KOM IN ACTIE!

Jij kunt World Vision helpen om straatkinderen hoop en een betere toekomst te geven. Dat kan op verschillende manieren. Om je te helpen hier een paar suggesties:

- Wordt zelf, met de hele klas, of met al je vrienden Global Aid Partner. Vanaf maar 2 euro per maand (per persoon) help je al om straatkinderen in Cambodja een beter leven te geven. En dat is nog niet alles, want je helpt ook nog eens om ex-kindsoldaten op te vangen in Oeganda én je helpt slachtoffers van rampen!
- Kijk op www.global-aidpartners.nl voor meer informatie
- Je kunt allerlei leuke dingen organiseren om geld in te zamelen voor World Vision:
 - Ga bijvoorbeeld met de hele klas schoenenpoetsen in de stad. Kun je je gelijk een beetje voorstellen wat het is om straatkind te zijn;
 - Of organiseer een klassenfeest waarvan je de opbrengst van de kaartjes aan World Vision geeft.
 - Slaap met de klas een nacht in een doos en laat je daarvoor sponsoren.

Laat je creativiteit erop los, dan kun je zelf vast ook nog een hoop verzinnen!

Deze jongens uit Cambodja leven op straat.
Help jij ze een thuis te vinden?

WIE IS WORLD VISION EIGENLIJK?

World Vision is een van de grootste christelijke hulporganisaties ter wereld en streeft naar vrede, vrijheid, gerechtigheid en kansen voor iedereen. World Vision is sinds 1950 werkzaam en richt zich met name op kinderen zonder onderscheid te maken naar ras of geloof. World Vision werkt samen met de bevolking ter plekke, lokale kerken en organisaties als Unicef en de VN en is niet gebonden aan een bepaald kerk of groep.

De 'childrens march' in New York, zomer 2002. Tijdens de speciale sessie voor kinderen van de Verenigde Naties gingen duizenden kinderen de straat op om de kinderrechten onder de aandacht te brengen.

9 - HANDIGE (WEB)ADRESSEN

www.wvi.org (engels)

De internationale site van World Vision, met links naar alle kantoren in de wereld.

Casa Alianza (engels)

Informatie, nieuws en verhalen over straatkinderen in Latijns-Amerika. Sommige delen van de site zijn in het Spaans. www.casa-alianza.org

Centrum voor mondiaal onderwijs

Tel. (024) 3613074 Zij hebben o.a. een scriptie-service en nog veel meer informatie.

CIA (engels)

www.cia.gov/cia/publications/factbook Alle feiten van bijna alle landen ter wereld op een rijtje!

CNV-Jongerenorganisatie

Tel. (030) 2913715. Doelstelling: jongeren bewust maken m.b.t. ontwikkelingssamenwerking. Hebben lesprogramma's, brochures, thema-avonden e.d.

COS-Nederland

Tel. (040) 2440699. Zij kunnen je allerlei informatie geven omtrent internationale samenwerking. Bel het bovenstaande nummer voor het dichtstbijzijnde centrum bij jou in de buurt.

Dienst Voorlichting -informatiebalie Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061, 2500 EB DEN HAAG. Tel. (070) 3486486
Folders over o.a.: armoede, bevolking, onderwijs, gezondheid, milieu, vrouwen. Boekje 'Voedselzekerheid en ontwikkelingssamenwerking'. Tijdschrift Internationale Samenwerking.

Landeninformatie

www.buza.nl Algemene landeninformatie.

Children at Risk

www.viva.org Onder het kopje 'tell me about' staat veel informatie over 'Children at Risk'. Hier staat informatie over straatkinderen, kindsoldaten en nog veel meer

Unesco

Tel. (020) 3421777 Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs & Opvoeding, Wetenschap, Cultuur & Communicatie.

Unicef

Postbus 30603, 2500 GP Den Haag. Tel. (070) 333 93 33, www.unicef.nl. De website van de CIA (engels) www.cia.gov/cia/publications/factbook Alle feiten van bijna alle landen ter wereld op een rijtje! Van aantal inwoners tot hoe het leger in elkaar zit, en alles wat daar tussen zit.

10 - IDEEËN VOOR LERAREN

Maak met de klas een toneelstukje over het verhaal van Sophana.

Rollen: Sophana zelf, Vader Sophorn, Moeder Tha, 2 broers de buren, boze winkelier, straatbende, oude vrouw en medewerkers World Vision

Organiseer een klassendiscussie met als stellingen

- Als ik een rijke winkelier was zou ik ook straatkinderen van mijn stoep te jagen
- Straatkinderen zijn zo ver weg, daar heb ik toch niks mee te maken?
- Wat zou jij doen als je Sophana was geweest?

Laat de leerlingen een verhaal schrijven over straatkinderen. Laat ze daarbij bedenken hoe het zou zijn als zij in Cambodja geboren waren.

Laat de leerlingen een tekening, schilderij of andere creatieve uiting maken met als thema 'straatkind'

Besteed in de les aandacht aan kinderrechten en vergelijk deze rechten met de situatie van straatkinderen.

Een aantal ideeën voor acties om geld in te zamelen voor de straatkinderen:

- Ga met de hele klas de stad in om schoenen te poetsen
- Organiseer een rommelmarkt met als thema straatkinderen met de klas, of met de hele school.
- Verzamel oud papier in en verkoop dit
- Word met de hele klas Global Aid Partner (kijk op www.globalaidpartners.nl)

Wilt u meer informatie of hulp bij het organiseren van de actie, neem dan gerust contact met ons op.

Om hun ellendige omstandigheden te vergeten, gebruiken veel kinderen drugs. Zo ook dit meisje in Cambodja.